

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
spravništvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
* Sv. Velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 49.

V Mariboru, dne 5. decembra 1901.

Tečaj XXXV.

Nemška surovost.

Materinsko ljubezen spoštuje vsak človek, ki še ni izgubil zadnje trohice plemenitosti iz svojega srca. Ako ta ljubezen včasih tudi zatemni jasni pogled razuma, nihče si ne upa vzdigniti kamna in ga vreči v mater, za prestopke materine ljubezni imamo le sousmiljenje in odpuščenje.

Tako je bilo dozdej. Te dni pa se je zgodilo na Nemškem nekaj, kar bije vsej sedanosti, vsem blagim človeškim čustvom neusmiljeno v obraz. Zgodila se je velika nemška surovost.

V mestu Vrešenu na pruskem Poljskem se je zaukazalo, da se poljski otroci ne smejo več učiti krščanskega nauka v materinščini, ampak v nemškem jeziku. Otroci pa niso znali odgovarjati v tujem jeziku. V šolo pride okrajni šolski nadzornik in zapove učitelju, da mora 14 otrok z vso strogostjo preteptati. Nemški učitelj jih je tepel kakor živino. Otroci pa so od bolečin kričali in jokali. Matere so slišale jok in stok svojih otrok, v bojazni za nje so prihitele v šolo, in ko so videle nečloveško, a neutemeljeno pretepanje, so kot matere ugovarjale takemu ravnanju. Oholi šolski nadzornik pa je dal otroke še dalje preteptati v navzočnosti mater.

Vsak človek, ki ima razum in srce na pravem mestu, bi mislil, da bosta učitelj in nadzornik zaradi surovosti hudo kaznovana. A zgodilo se je nasprotno. Matere so bile kaznovane, ker so prišle v šolo in tamkaj ugovarjale. Še koklja prileti k piščetu, ki se je zgubilo in glasno pivka za materjo-

kokljo, človeška mati pa naj bi ostala mirna, če sliši, da njeni otroci trpijo in kličejo pomoči?

Kazen pa ni bila majhna. Sodniki bi morali biti pametni, morali bi znati presoditi celi položaj ter izreči pravično sodbo. A tudi sodniki so pokazali svoje surovo nemško srce. Matere so bile Slovanke, Poljakinje, zato so si šteli kot nemški sodniki v dolžnost, da jih kruto potlačijo. In materinska ljubezen je bila res hudo poplačana. Obtoženka Piasecka je dobila 2 in pol leta ječe, obtoženec Korzeniewski 1 leto, dve obtoženki sta dobili 2 leti ječe, 4 po eno leto, 5 po devet mesecev. Tako plačuje surovi in oholi Prus materinsko ljubezen!

To podivjano ravnanje je vzbudilo pri vseh omikanih narodih veliko vznemirjenje in ogorčenje. Posebno avstrijski Poljaki so se zavzeli za žrtve nemškega nasilstva. Tudi mi Slovenci v imenu krščanstva in človekoljubnosti obsojamo nečloveško ravnanje, ki se ga postuzujejo Prusi proti našim slovanskim bratom, proti Poljakom. Slovenske matere, vzgojite svoje otroke v slovensko-narodnem duhu in zahtevajte le slovenske šole, v katerih bodo vaši otroci razumeli vsako učiteljevo besedo!

Državni zbor.

Terminska kupčija z žitom.

Velika večina avstrijskih narodov živi ob domačem žitu, katero pa nima zadnja

leta nobene prave cene, ali če jo ima, jo ima takrat, kadar jo morajo ljudje že kupovati. Žitno ceno delajo dunajski židje na tako imenovani žitni borzi, ki pa sami niti zrna nimajo. Dolgo časa so se vlagale že prošnje na državni zbor in na vlado, po raznih zastopih se je sklepalo, da se ima ta goljufiva kupčija z žitom prepovedati, kakor se je to pred leti zgodilo na Nemškem, poljedelcem na korist. Naša vlada, ki bi morala skrbeti za blagor kmetkega ljudstva, se je pa temu ustavljala. Privolila je sicer v to, naj se postava zastran žitne kupčije na borzi spremeni; pa v to ni hotela privoliti, da se ta kupčija prepove. G. dr. Ploj, poročevalec gospodarskega odseka, je že izdelal popolni postavni načrt v blagor kmetškemu ljudstvu; a vlada za to ni marala. Po posebnem nujnem predlogu so spravili kmetškemu ljudstvu naklonjeni poslanci raznih strank to stvar pred državni zbor, ki je v petek 28. novem. obravnaval o tej goljufivi kupčiji. Razni govorniki so strastno napadali poljedelskega ministra barona Giovanellija in sekcijskega načelnika v poljedelskem ministerstvu barona Becka, češ, da ona dva podpirata jude na škodo kmetkega stanu. Ko se je poljedelski minister skušal zagovarjati, so ga poslanci prepili. Slednjič se je pri glasovanju sprejel ta-le sklep: Vladni predlog naj se spremeni tako, da bo kupčija z žitom na borzi prepovedana, gospodarski odsek naj pa v šestih tednih dovrši postavu o tej zadevi. 230 poslancev je glasovalo za ta predlog, le sedem poslancev se mu je upiralo, namreč zastopniki judovskega kapitala in pa socijalni de-

Listek.

Nedolžno obsojen.

Resnična povest. — Spisal L. Heitzer.

(Dalje.)

«Zakaj praviš «sva»? Jaz, jedino jaz sem kriv. O, zakaj se nisem takrat ravnal po opominu umirajočega očeta. Njegove besede, naj iščem pota resnice, k Bogu, so mi vedno donele po ušesih, in peklo me je učilo, kako naj ta glas v notranjosti zadušim, ko so predsodki rodili v meni ta črni, nesramni sum. Oh, bridka, pekoča muka, ki sem si jo sam pripravil. Oni plemeniti mož trpi kot žrtva svojega prepričanja, svoje duhovniške dolžnosti kaznen grdega hudodelstva, in jaz, ki sem njegov tožnik in ki kaznen desetkrat bolj zaslužim ko on, jaz živim —»

«Patrik, kaj koristi to lastno toženje?» pretrgal mu je brat govor, «ni še gotovo, da je tvoj strah opravičen, midva morava imeti prej dokaze; priznavam, da zdaj verjetnost jako podpira njegovo nedolžnost, ali — — —»

«Dokaze, dokaze?» vzdihnil je Patrik, «tukaj (pokaže na prsi) je dokaz. Moja vest se je vzbudila, in ta mi pravi, da nisem nikoli trdno veroval v njegovo krivdo. Še zdaj vidim tisti boječi pogled pred sodiščem, kako

me je prevbogi pogledal, ko sem zoper njega pričal. V tisti uri sem spoznal, da duhovnik mora biti nedolžen, in Henrik, notranji glas me je opominjal, naj povem, kar mislim; a zadrževal me je ponos in strah, da bi videl, kako se do sedaj čisto očetovo ime sumniči.»

«In zdaj, Patrik, kaj boš zdaj storil?» vpraša Henrik z vidno razburjenostjo.

«Še vprašaj, brat?» odvrne Patrik bolestno začuden. «Kaj drugega, ko nedolžnemu obsojencu takoj prostost pridobil. In najin oče, Patrik?» začudi se Henrik, «premisli, da se to ne more drugače izvršiti, ko z vedno sramoto očetovo, ako ga izdava za goljufa?»

Patrik je glasno zajecal: «Oh Henrik, to bo zame največja kazen, a drugače ne morem, — ne Henrik, ravno zaradi očeta sva to dolžna. Njegovo dejanje pravičnosti pred smrtjo se ne sme oskruniti z dejanjem krivičnosti, ki bi bila še veliko tisočkrat hudobnejša ko to, kar je zagrešil. Oče je poškodoval prijatelja na premoženju, midva sva pa vzela duhovniku njegovo duhovniško čast, njegovo prostost — prav za prav več ko njegovo življenje. Ali v resnici misliš, da naj še nadalje vbogemu jetniku tega ne povrneva, kar sva mu, če tudi ne vedoma in hotoma, vendar z lahkomišljenim sumničenjem vzela? Henrik, to bi ti hotel, to bi mogel?»

Henrik, je naslonil glavo v dlan in nekaj časa mislil: «O Patrik, kaj hočeš? zgubiva zaupanje, ki ga stavijo na poštenje naše hiše. Naše ime bo kmalu na nečasten način na vsakem jeziku!»

«Govori moj brat Henrik tako?» čudil se je Patrik žalosten, «to je pač vse postranska stvar pri toliki krivici, ki jo morava popraviti. Ali misliš, da hočemo srečo in mir ohraniti z goljufijo, kateri se naj nadalje kar udamo? Hočeš, da se midva enkrat, kakor najin ubogi oče na smrtni postelji valjava, mučena od vesti in sicer še z gorjimi očitki kot on? Očetu je še bilo mogoče krivdo po duhovniku odstraniti iz duše; midva pa ne bi mogla; zakaj deset sramotnih let bi mu ne mogla nikoli in nikdar poplačati in povrniti.»

Nastal je precej dolg premolk, med katerim sta se bojevali v Henrikovi duši dolžnost in samovoljna ljubezen. Potem je rekel odločno: «Naj vlada pred vsem pravica, Patrik, dasi mi je grozno težko, soprog, ki je tako trdno prepričana o častnem imenu naše obitelji, to priznati.»

«Stoj Henrik, nato nisem mislil, ne, to se ne sme», in čez malo časa je pristavil: «Vem še drugo pot, srčno ljubljeni brat.» — «Povej mi jo, Patrik!»

mokrati. Nepopisljivo veselje je zavladovalo po zbornici, ko se je naznanil ta sklep.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Na dnevnem redu državne zbornice je že več tednov ustanovitev okrajnih in deželnih zadrug. Od vseh strani se pritiska, naj se ta postava dovrši še v tekočem letu, da morejo deželni zbori, ki se snidejo prihodnjo spomlad, napraviti dotične deželne postave. Privolili so toraj poslanci, ki so stavili nujni predlog za vstanovitev slovenskega vseučilišča, da se še le za kmetiskimi zadrugami obravnava o slovenskem vseučilišču. Glavna stvar je ta, da se predlog o slovenskem vseučilišču izroči naučnemu odseku. Čeravno je toraj ta zadeva v zbornici nekoliko odložena, bo naučni odsek vendar moral o njej sklepati. Poslanec vitez Berks je namreč zahteval, da se peticija celjskega okrajnega zastopa za slov. vseučilišče ponatisne v stenografičnem sejnem zapisniku seje 2. decembra ter se ta prošnja izroči naučnemu odseku. Zbornica je temu pritrdila.

Med tem so vložili došle prošnje za vstanovitev slovenskega vseučilišča sledeči poslanci:

Vit. Berks: 1. Kmetijsko društvo v Laškem trgu, 2. Hranilnica in Posojilnica v Laškem trgu, 3. Bralno društvo v Laškem trgu, 4. Občinski urad Loke, 5. Občinski urad Velika Pirešica, 6. Občinski urad Nova Cerkev, 7. Občinski urad v Sv. Jurji p. juž. žel., 8. Občinski urad Višja vas, 9. Kmetijsko in bralno društvo v Grižah, 10. Bralno društvo v Frankolovem, 11. Okrajni zastop v Celju, 12. Pevsko društvo v Braslovčah, 13. Krajni svet v Gornji Rečici pri Laškem, 14. Fara pri Kostelu na Kranjskem. Posl. Žičkar: 1. Občina trg Mozirje, 2. Občina Sv. Peter v Sav. dol., 3. Občina Prešično v Kozj. okraju, 4. Občina Golobinjak v Kozj. okraju, 5. Občina Dragovič — Ptujski okraj, 6. Občina Zagorec — Ptujski okraj, 7. Občina Sv. Lovrenc v Sov. gor., 8. Občina Sakušak — Ptujski okraj, 9. Občina Slivnica pri Celju, 10. Občina Sladka gora, 11. Občina Tokačevo (pri Rogatcu), 12. Občina Sv. Jernej pri Ločah, potem sledeča slavna društva: 13. Čitalnica v Konjicah, 14. Politično narodno gospodarsko društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., 15. Katol. polit. društvo pri Sv. Križu tik Slatine, 16. Posojilnica na Slatini, 17. Hranilnica in posojilnica pri Mariji Snežni na Velki, 18. Katol. izobraževalno društvo pri Sv. Pavlu v Sav. dolini, 19. Krajni šolski svet v Slivnici pri Celju. — Občini Sopot pri Brezicah in Žusem pri Celju ste prosili

po poslancu Žičkarju za varstvo varstva.

Nove zmešnjave v državnem zboru.

V seji 1. decembra je vlada predložila načrt postave, vsled katere zahteva pravico, v mescih januarju, februarju in marcu 1902 pobirati davke v sedajšnji visočini. Ob enem pa grozi po svojih listih, naj se njej takoj podeli ta pravica, sicer bo razpustila državni zbor. Proti temu groženju in proti takemu postopanju vlade so se pri obravnavi tega začasnega proračuna dne 3. decembra med ploskanjem zbornice vzdignili Mladočehi in zastopniki drugih strank. Dr. Pacak je v imenu Čehov rekel, da se nikakor ne boji novih volitev; a svaril je vlado, naj ne posluša takih svetovalcev, ki njej na ušesa šepetajo, naj se tako dolgo razpušča državni zbor, dokler bo vladi popolnoma pokoren. Ob enem je dokazoval, da vlada caplja zdaj za nemškimi levičarji in dela samo to, kar oni zahtevajo. Ko je govorilo še več poslancev proti vladi, se seja sklene ter naznani predsednik, da bo pismenim potom naznanil prihodnjo sejo. To je osupnilo vse stranke, ki zdaj res ne vejo, kaj se plete od zadej. Po seji so se zbrali načelniki vseh strank, da se s Čehi pogovorijo radi nadaljnega postopanja. Čehi je osobito razdražilo to, da je vlada v porazumljenju z levičarji sestavila do konca tega leta nekaj koledar, kaj se naj ta ali oni dan obravnava. Čehi so pa po dr. Pacaku obljubili, da se gotovo takega koledarja ne bojo držali.

Politični ogled.

Zveza katoliških nemških kmetov na Gorenjem in Srednjem Štajerskem bo z novim letom 1902 odprla lastno zavarovalnico proti ognju. Leta 1898 se je na Štajerskem plačalo zavarovalnine proti ognju 4.709.444 K, a zavarovalnice so izplačale za nesreče samo 2.075.311 K. Zavarovalnice so torej profitirale nad 2.000.000 K. Te milijone bi lahko imeli kmetje v svojem žepu, ako bi imeli svojo zavarovalnico, mislijo si nemški kmetje, in z novim letom bodo res otvorili lastno zavarovalnico. Na Spodnjem Štajerskem pa se vsaka ustanovitev v blagor kmečkega stanu prej oblati od nemškutarske in liberalne strani, predno se še more le količkaj udomačiti. Upamo pa, da bomo kmalu s kmetско zavednostjo strli tudi to nasprotstvo.

Kar na milijone podpore zahteva od naše države naše mesto. Gradec, in sicer nič

manj nego 10 milijonov kron, da si izboljša slabo stanje svoje blagajne. Če pa kmet zahteva podpore za škodo po ognju, povodnji, toči, če zahteva podpore za nasajanje opustošenih vinogradov, se mu prošnja odkloni ali pa vrže le par desetakov pred noge, katere pa še mora nazadnje vrniti. Če kmet nima denarja, mora stradati; tudi meščanom ne bi nič škodilo, ako bi se navadili na to izjemno stanje človeškega želodca.

Karol Herman Wolf, zraven Schönererja glavni vodja vsenemske stranke na Avstrijskem, je odložil svoj državnozbornski in deželnozbornski mandat. Gotovo dalje časa ne bo nastopil v javnem političnem življenju. Glavni vzrok je baje ženska. Kakor je uničila Dalila čudovito moč Samsonovo, tako je tudi Wolfu vzela ženska namah vso politično moč. Predno je Wolf odstopil, moral se je še dvobojevati s profesorjem Seidlom. V dvoboju se nobenemu ni nič zgodilo. Jeziki govorijo, da je Wolf začel razmerje z gospo profesorja Seidla.

Dopisi.

Iz Gotovelj. (Blagoslovljenje in otvoritev nove ljudske šole) v Gotovljah se je v kljub slabemu vremenu v nedeljo 24. t. m. prav slovesno vršilo. Fantje so že prejšnji dan in zopet isti dan streljali liki topničarji v najhujšemu ognju vojaškega manevra. Dekleta pa so novo šolsko poslopje zunaj in znotraj prav lepo okinčala; vsa šola bila je kakor posuta z venci in cvetkami. Zastave so pa ponosno plapolale raz strehe klubujoč padajočim snežinkam, ki so kakor osipajoče črešnjevo cvetje padale na zemljo in odevale belej tančici podobno tla, vence in pred šolo v drevoredu postavljene mlaje. Zelenje, venci, cvetke in sneg dajalo je slavnosti neki skrivnostno-slovesen značaj.

Dopolodne ob 9. uri bila je pridiga in slovesna sv. maša. V pridigi so domači č. g. župnik v jedernatih besedah razložili, kako vzvišen namen ima prava šola za časno in večno srečo človeštva.

Med sv. mašo je slovesnost mnogo povzdignilo krasno petje domačega moškega in mešanega pevskega zbora. Pokazali so, kaj se da s pridnim učenjem in vstrajnostjo tudi na deželi med prostim ljudstvom doseči.

Po sv. maši začele so se najpoprej cerkvene obredne molitve v cerkvi in za temi je bila procesija k novejši šoli; tam se je šola zunaj in znotraj po predpisanih cerkvenih obredih blagoslovila.

«Krivdo prevzamem jaz, jaz sam; dobro! sam jo hočem pretrpeti.»

«Patrik!» — Rekel bom, da sem jaz denar vzel, da bi neznan dolg pokrili!»

«Patrik, za božjo voljo, ne nastopaj takoj drugega krivega pota!»

«Saj ni laž, če to rečem. Jaz sem vsoto vzel, namreč iz denarnice naše, in skriven dolg se je s tem pokrili; ni to res?»

«V gotovem pomenu, da; toda si ne navlečeš s tem posredno krive prisege, ki je še strasnejša? Nikdar in nikoli tega ne privolim. Odpusti, da sem le za trenutek na se mislil. Brez ozira na posledke v veljavi hočeva to storiti, kar nama vest svetuje?»

«Kaj torej najprej storiva, Henrik? Jaz sem tako zmešan, da komaj kaj jasnega, pametnega mislim. Ali grem takoj k sodniku, da skusi poskrbeti, naj se obsodba prekliče?»

«Ne, Patrik», odgovori Henrik, ki je zopet postal hladnokrvn; «midva poiščeva sama natankih dokazov za nedolžnost duhovnikovo; morda se na ta način omogoči, da bo dobro ime vbogega očeta nekoliko rešeno.»

«Čemu iskati dokazov? Ali ni to pismo dovolj jasen dokaz?»

«Ne, Patrik, najprej izveva kaj o stanovališču Rožerja Veita ali njegove obitelji, potem potuješ tje in pozveš, ali je vsoto

20.000 dolarjev prejela in od koga jo je prejela?»

«Misliš, da se je dal spoznati duhovnik, ki je pri sodnji s čudovito odločnostjo molčal!»

«Tega sicer ne mislim, ali bil je gotovo pri Veitovi družini ali je vsaj denar po kom drugem odpremil. Prvo potrjuje že to, da je duhovnik takoj po očetovi smrti odpotoval. Če je pa denar po kom drugem odposlal ali po pošti, bo vendar soglasni čas dokazal, da je bila pri nas izgubljena svota odposlana.»

«Kaj praviš, bi si sodnija oproščenje duhovnika iz ječe takoj poskrbela, če ji poveva, da ni duhovnik ukrad našega denarja?»

«Sodnija hoče dokazov, brez dokazov ne bo niti tožbe povzela niti duhovnika izpustila.» — «Tedad bom vsaj svojo prvo dolžnost spolnil; duhovnika obiščem v ječi in mu tolažbe vlijem v dušo, da ne verujeva več v njegovo krivico in da si vse prizadeva, ko bi mogla, njegovo čast pred svetom rešiti in njegovo kazen prikrajšati.» «Stori to Patrik, jaz poiščem skrivnega redarja, naj poišče družino Veitovo.»

XVII.

«Tako, gospod Bellini, na cilju smo», reče uradnik, ki je vedel Patrika po hodnikih jetniških, «tukaj za temi durmi. Dobil sem

ukaz, da vas pustim z duhovnikom samim, polajšanje za jetnika, ki mu je je privolil ravnatelj. Vedite, nadaljeval je paznik, «da sicer jetnikov nikdar samih ne puščamo z obiskovalci; tudi v celice nikogar ne pustimo, temveč obiskovalci morajo skoz omrežje se pogovarjati z jetniki.»

Patrik je le napol slisal paznikove besede; kajti bal se je bližnjega trenutka, čeravno si ga je že dolgo želel. Z izrazom globokega poniževanja v očeh, obličje blede kakor stena, je zrl na izvesek, ki je bil pripet na durica: «Pavel Karner, roj. 15. julija 1856. Tatvina. 10 let.» Patrik je odskočil prebravši te besede, in kričeč glas se je privil iz grla.

«Hočete videti, če ga še poznate?» vprašal je paznik in premaknil majhno deščico izpod izveska, in pokazalo se je kakor tolar veliko stekleno okence. Prestrašeno je zrl Patrik v okence; potem pa je nehoče vtaknil oko v odprtino: Tam je sedel na nizkem stolcu jetnik. Navidezno ni slutil, da ga kdo opazuje; bil je scela zamišljen v svoje opravilo. Njegove roke so pletle iz gladke slame tanke pletenice. Pridno so se premikali prsti med seboj, in pletenice so se podaljševale v marljivih rokah vidoma. Včasih in včasih so pridne roke vendar počivale, in delavčev obličje se je obračalo proti tlom, kjer je Patrik zagledal odprto knjigo z zlato obrezo.

Po končanih molitvah bila je slovesna otvoritev nove šole. Načelnik kraj. šolskega sveta, ki je ob enem tudi župan, g. Andrej Antloga, je v lepem pozdravu in nagovoru izročil ključke nove stavbe šolskemu vodstvu. Za tem je gosp. okrajni šolski nadzornik v svojem ter v imenu okraj. šolskega sveta prav lepo nagovoril navzoče ter častital Gotovljanom na tako krasnem šolskem poslopiju. Izrazil je tudi, da je g. okrajni glavar novi šoli zelo naklonjen. Mimogrede pripomnimo, da je g. c. kr. okrajni glavar, ko je bila še šola komaj pod streho, že pripeljal sam svoj prvi dar za novo šolo, krasni sliki trpečega Zveličarja in žalostne Matere Božje, ki visijo kot kinč v II. razredu. Tudi globus najnovejše slovenske izdaje dobili smo po njem od okraj. šolskega sveta. Bodi tudi na tem mestu izrečena srčna hvala!

Šolski vodja, nadučitelj g. Anton Šumljak, se je zahvalil za zaupanje in čast, ki se mu je s podelitvijo nove službe skazala, in zagotavlja, da hoče vse svoje moči v to posvetiti, da se bode tega zaupanja in časti vrednega kazal. Po trikratnem živjoklicu Njih Veličanstvu cesarju so otroci zapeli navdušeno avstrijsko himno. Učenec Tine Vizovišek pa je krepko deklamoval pesem: »Življenje ni praznik«.

Bilo je ravno poldne, odmolili smo skupno še angeljevo češčenje, potem pa se je ljudstvo razšlo. — Cenjenim gostom gospodom od okrajnega šolskega sveta in drugim došlim g. učiteljem in prijateljem šole pa je okrajni šolski svet sporazumno s občinskim odborom v konferenčni sobi nove šole priredil banket, kjer so se pri kapljici rujnega vinca prav kmalu razvile razne napitnice. Ta dan ostane kot imeniten praznik za Gotovlje vsem v najlepšem spominu. Gotoveljski.

Sv. Vid niže Ptuj. Pod tem naslovom prinesel je vaš list dne 14. nov. t. l. dopis, v katerem pisec trdi, da je župan Schosteritsch nastavlil lastovoljno mrtvaškega ogleda, kar pa ni res. Resnica na ljubo objavljani po tiskovem zakonu § 19. kaka je stvar. Ni res, da bi zakrivil jaz, da dobi gosp. Illofšegg kot mertvenski ogleda 2 krone za vsak pregled. Res pa je, da sem predlagal na poziv c. kr. glavarstva za ta posel 2 moža, in sicer bivšega kmeta Miha Simoniča iz Pobreža in tudi še imenovanega gospoda Illofšeka, katero pa je zvolilo tedaj gosp. Illofšeka, kateri pa je zahteval 2 krone za vsaki pot, sedaj pa je tudi odklonil to poslovanje. Vendar pa le še bi bilo sploh bolje 2 krone plačati gosp. Illofšeku, ko pa veliki znesek za zdravnika, kateri bo

Zdaj je jetnik zopet vzdignil glavo, in obliče se je obrnilo proti stropu nakvišku. Oh iz teh oči svetila ni bridkost, ne brezupnost; duh tihega miru in pobožne udanosti se je vzdigal iz njih; gotovo so ustnice izgovarjale kako tiho prav gorečo molitev. Globoke brazgotine pa, ki so se vrezale v njegovo čelo in srebrni trakovi v laseh govorili so glasno o hudih bojih, v katerih je pribojeval ta tihi srečni mir.

Patriku pa je hud vdarec ranil srce v tem trenutku; ustnice so se mu tresle, roke trepetale, da je neprevidoma zaskripal mali zapah. Zdaj je vstal bankir in poslušal, in paznik ž njim; kajti skozi tesna vrata udarjali so jima na ušesa glasovi žalobne sporne pesmi. Poslušavca sta natanko slišala, kako je nesrečnik vzdihoval v svoji žalostinki nekako te-le vsebine: »V bridkostnem trpljenju k Tebi hitim, o Gospod moj in moj Bog! Pri tebi iščem usmiljenja v vsaki dušni potrebi. Na Tvoj sv. križ obračam svoje oči, križ, ki je izvir vseh milostij. Jezus, Jezus, ne zavrzy me, vbozega grešnika. Oh, usmili se me!«

Konec sledi.

Smešničar.

A.: »Prijatelj, kaj pa ti praviš o novem mariborskem vodovodu?« — B.: »E—, kakoršen »Gemajnderot«, tak pa vodovod!«

moral drugače priti po oposlovanem ukazu c. kr. glavarstva v Ptuj z dne 18. oktobra t. l., št. 24.990. F. Schosteritsch.

Opomba uredništva. Ni res, da bi moral zdravnik iz Ptuja hoditi ogledovat mrličev. To bi bilo le potrebno, če bi občina ne postavila nobenega ogleda. V občini pa ni samo llovšek sposoben za ogleda, ampak še mnogo drugih. Naj se njih imena predložijo glavarstvu in št. Vid bo imel svojega ogleda ter ne bo potreboval zdravnika.

Sv. Benedikt v Slov. gor. (Slavnost mladeničev) dne 27. novembra. Že v drugič je priredilo letos naše bralno društvo mladeniško slavnost. Prvokrat o binkoštih o priliki blagoslavljanja mladeniške zastave in drugokrat zadnjo nedeljo. Ako bi hoteli vso slavnost na drobno opisati, bi komaj zadostoval vaš list za naš dopis. Ljudstva je privrelo tolika množica, da smo najprvo mladeničem poskrbeli prostora, potem še le so drugi smeli vstopiti, akoravno je bila vstopnina plačati, polovica pa se je morala vrniti, ker ni bilo prostora. Kakor smo že poročali, prišlo je 20 mladeničev od Sv. Ruperta; veliko od Sv. Jurija na Ščavnici in od Sv. Ane, od sosednih župnij in celo od št. Ilja. Pa tudi veliko pismenih pozdravov smo prejeli od mladeničev raznih krajev. Št. Iljski mladeniči so nas brzojavno pozdravili. Kozjanski in križevski mladeniči so nam vposlali krasne razglednice z mnogimi podpisi. V prelepi pesmi so nas pozdravili Stavenski tamburaši. Jareninski mladeniči so nam poslali v pozdrav prekrasno, navdušeno pismo. Srčno nas je razveselilo prelepo pismo našega rojaka, g. nadučitelja pri Novi cerkvi, Petra Kaučič. Jako nas je tudi iznenadilo pismo mladeniča, ki se je o binkošti vdeležil naše slovesnosti, sedaj pa je pri vojaki v Pulju. — Benediški pevski zbor mladeničev je lepo popeval pesmi: »Hej Slovenci«, »Pobratimija«, »Domovini«, »Savica«, »Lepa naša domovina«, »Barčica«, »Slovenec sem«, »Zvezda« in druge.

Prva igra »Ne vdajmo se« nam je znana iz letošnjih »Večernic«. Očeta Črnič je prav naravno, izvrstno predstavljal mladenič Roškar. Jurij (Caf), dr. Zavičaj (Senekovič) in pisac Muha (Hajnzič) pa so hoteli drug drugega prekositi. Mati Črnička (Elbl) in hčerka Rezika (Močnik) sta imeli neznatni ulogi, zato sta ju pa tudi lahko tako dobro pogodili.

Drugo igro »Sanje« v petih dejanjih so igrali samo fantje, kar 12 jih je nastopilo v tej igri. Igrali so tako dobro, da smo v zadregi, katerega bi bolj pohvalili. Srce nam je igralo veselja, ko smo gledali naše fante na odru, kako spretno so se gibali, gladko govorili in svoje uloge tako dobro naučili. Že to, kar so naši mladeniči do sedaj storili, je v dobro voljo spravilo poslušalce. Ko pa je pričel govoriti slavnostni govornik, č. g. Fr. S. Gomilšek, je raslo navdušenje od trenutka do trenutka. Ne potrebuje sicer, pa tudi ne mara nobene hvale gospod govornik, a to mu že smemo povedati, da tako navdušiti poslušalce, kakor ravno on, le malokdo zna. Vspodbujal je može in žene, posebno pa mladeniče in dekleta, k ljubezni do mile domovine in materinega jezika. V zahvalo mu je zagromela zaslužena zahvala. In sedaj, glejte, čujte! Na oder stopi domači mladenič Roškar. Kaj li hoče? Povedal je, kaj je hotel! Svoje tovariše je navduševal za bralno društvo, za razširjanje »Slov. gospodarja« in »Našega Doma«, vsodbujal k vzajemnemu delovanju vseh mladeničev po Slov. goricah. Ta govor vrliga, narodnega mladeniča je podžgal druge fante in glej, kar po vrsti so se pričeli oglašati k besedi. Prvi je bil mladenič Vuk od Sv. Jurija ob Ščavnici. V lepi, gladki slovenščini je priporočal svojim tovarišem, kar je že omenil prvi govornik. Mladenič Žebot od št. Ilja nagovarja mladeniče, naj bodo verni in narodni. Mladenič Krampergar od Sv. Ruperta govori v jako izbranih besedah o kmetijstvu. Navdušuje svoje rojake, naj bi se krepko poprijeli vsega, kar bi pospešilo gospodarski napredek. Le če bomo

gospodarsko močni in trdni, bomo kaj vredni. Kdor pozna tega mladeniča, edinega sina premožnega veleposestnika iz Gočove, se ne bo čudil, da je tako omikan, tako podučen; kajti on veliko bere, zlasti gospodarske časnike, in kar bere in se nauči, to potem dejansko porabi in poskusi. Ko smo slišali te vrle mlade govornike, se nam je srce tajalo veselja in navdajalo nas je sladko upanje, da bodo enkrat napočili za Slovenske gorice boljši dnevi. Vsak govornik je povdarjal staro naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja! Mi trdno upamo, da bodi ti mladeniči nekaj verni, narodni, umni gospodarji.

Nestrpno so že pričakovala naša dekleta, da pridejo tudi ona na vrsto; kajti tudi ona nočejo zaostati za mladeniči. Kaj da premorejo naša dekleta so že večkrat pokazala, ko so n. pr. tako izborno igrala »Lurško pastarico«. Pa tudi danes so vrlo dobro rešila svoje naloge.

Igrale so prelepo igro »Sv. Neža«. Igra je povzeta iz življenja sv. Neže. Nežo je igrala tako mило in ljubo naša Malika, kakor da bi resnično gledali sveto Nežo. Težavno ulogo Simforijana je dobro pogodila Fekonjeva Tonika. Od Klavdije (Tonika Tomažič) pa smo itak pričakovali najboljšega vsepa. In tri vestalke, paganske device, ki so pregovarjale Nežo, naj daruje bogovom? Te tri vestalke, Mimika, Lenka in Micka, so kaj lepo izvršile svojo nalogo. Ravno tako one tri posvetne deklice (Matilda, Ivanka in Lizika), ki so hotele zapeljati Nežiko k prevzetnemu, prostemu in posvetnemu življenju, ne bi bile mogle boljše pogoditi. Jako gnljivo in mило sta igrali Nežina mati in sestra (Liza in Ivanka). Sužnja Barba je pa tudi vestno izvrševala vsa povelja.

Po dokončani igri so še nastopili zdaj fantje, zdaj dekleta s svojimi pesmimi. Nastopilo je pa tudi pet Jurjevskih deklet, ki so krasno zapele pesem o slovenskem domu. Slednjič pridejo na oder vsi fantje pevci in igralci ter pevke in igralke ter skupno enoglasno zapojejo Velegrajsko himno, katero je priredil č. g. Gomilšek iz češčine in katera se je samo še pela v Jarenini. Omenjena pesem napravi na človeka taki vtis, da mu vedno doni po glavi in ušesih. Tako je bilo tudi pri nas! Vedno še slišimo konečne besede: »O Bog! Očetov vero nam ohrani!«

Slava vam, vrli mladeniči pevci in igralci, vrle mladenke pevke in igralke! Le srčno naprej! Hvala vam, mladi govorniki, hvala vsem mladeničem, domačim in tujim! Ne vdajmo se!

Središče. (Podučno predavanje g. Kosija.) Zanimanje za podučna predavanja iz sadjereje, katera je osnoval tukajšnji učitelj g. A. Kosi, je precej živahno. Minulo nedeljo je razlagal imenovani gospod o pravilnem zasajanju sadnega drevja. Govoril je precej na obsirno o vrednosti sadjarstva v obče, zlasti za današnje čase, ko v kmetiskem stanu od dne do dne bolj gine blagostanje. Lepo oskrbovano sadno drevje je imenoval krasoto za našo hišo, korist za naš žep, zdravje za naš želodec; vrh tega je sadjarstvo dober pripomoček zoper lahkomiselnost in malomarnost v gospodarstvu. Zemlja, katero smo zasadili sami s sadnim drevjem, ima za nas vse drugo vrednost, kakor ona, kjer se ne poznajo sledi našega truda, in gospodar take zemlje nerad zapusti svojo zemljo, nerad se loči od nje. Šola — je rekel g. predavatelj — stori mnogo za povzdigo sadjarstva, a vsega ne more, zato za sadjarstvo vneti učitelji stopajo v zvezo tudi z odraslo, že iz šole stopivšo mladino in pa že z izkušenimi sadjarji ter razpravljajo ž njimi razna imenitna vprašanja iz sadjarstva. Potem je preišel govornik na glavno nalogo o pravilnem zasajanju sadnega drevja. Predmet si je razdelil v štiri vprašanja: 1. Kje se naj sadi? 2. Kaj, to je kakšna sadna plemenina se naj sade za poedine vrste zemlje? 3. Kako se naj sadi? 4. Čas, kedaj se naj sadi?

Zanimiva je bila posebno točka, kako se naj sadi. Tu se je omenjalo, kakšno bodi drevo za saditev? Kako daleč naj stoji drevo od drevesa, izkopavanje jam, kako se pripravi drevesce za saditev, pripravljanje kolčev, saditev sama; tu je gosp. predavatelj

grajal napačno ravnanje naših gospodarjev, ki obstoji v tem, da sadijo navadno pregloboko. Opozarjal je poslušalce na okoliščino, da že Bog sam sadjarju kaže način, kako mu je saditi, ker v gozdu dreves tudi ni pregloboko postavil. Vrat srčne korenine, od katere so napeljene postranske korenine, je skoraj pri vsakem gozdnem drevesu še nekoliko vidljiv. Nadaljnja razmotrivanja so bile točke: Kako in zakaj se dela drevesni krog ali kolobar? Kako se privezuje drevesce h kolu? Kako saditi drevje na mokrotnih tleh? Ali se naj na novo vsajeno drevesce zaliva? itd. Po blizo eno uro trajajočem govoru je g. Kosi pokazal na šolskem vrtu dejansko ali praktično vse to, kar je teoretično razkladal. Vsadilo se je pred očmi poslušalcev sadno drevesce in sicer docela po načelih umnega sadjarstva, torej pravilno.

Korist tega predavanja je bila očitna in izrekla se je želja, naj bi se pri prihodnjih predavanjih po mogočnosti vse, kar se bode učilo teoretično, razkazovalo tudi praktično na sadnem drevju. Pol ure praktičnega razkladanja zaleže več kakor cela ura golih nauk. Vsled določenega vsporeda bode g. Kosi prihodnjo nedeljo govoril o vprašanih »Kako ravnati z mladim drevescem prvo leto po saditvi in, kako je sadnemu drevju gnojiti.« Ako bode dopuščalo vreme, bode pouk, kakor se nam je zagotavljalo, zopet ne samo teoretično, ampak tudi praktično. Želeli je, da bi se mladeniči in mladi gospodarji še bolj zanimali za ta predavanja. V nedeljo smo opazili med udeleženci tudi starejše že izkušene sadjarje, katerim ni bilo žal, da so prebili urico v šoli in pozneje na vrtu.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Preč. gosp. prelat Karol Hribovšek je imenovan stolnim dekanom. — Vlač. g. konzistorijalni svetovalec in nadžupnik v Konjicah, Jernej Voh, je imenovan kanonikom lavantinskega kapitelja.

Mariborski Slovenci nameravajo — kakor čujemo — prirediti v najbližjem času shod za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Mi najtopleje pozdravljamo to misel.

Občina Sv. Lovrenc na Drav. polju je poslala prošnjo za slov. vseučilišče v Ljubljani gosp. državnemu poslancu dr. M. Ploju. — Dalje je poslala občina Sv. Jernej pri Konjicah prošnjo za vseučilišče v Ljubljani g. državnemu poslancu Žičkarju.

Iz Celja odposlalo se je k ljudskemu shodu za slovensko vseučilišče v Ljubljani dne 1. t. m. 16. brzojavov.

Ribnica na Pohorju. Tukajšnji občinski odbor je imenoval dne 21. nov. 77letnega g. Rudolfa Tomassija častnim občanom. G. Tomassi je bil 21 let župan ribniške občine.

Iz šole. V zadnji seji deželnega šolskega sveta se je predsednik spominjal ranjega uda, stolnega dekana dr. Iv. Križaniča. Navzoči so v znak žalosti vstali. Nadučiteljem na okoliški šoli slovenjegraški je imenovan g. Franc Vrečko iz Št. Ilja pod Turjakom, učiteljem in šolskim voditeljem v Dobravecih g. Mat. Tušek iz Št. Lovrenca v Slov. gor., učiteljem v Jarenini g. Jernej Černko iz Št. Jurija v Slov. gor., stalnim učiteljem pri Sv. Barbari v Halozah Mirosl. Kosi, učiteljci v Kapelah pri Brežicah ga. Hermina Lunder. Učiteljica ročnih del v Ribnici-Brezno je postala ga. Pavla Majcen iz Lehna.

Obiteljski večer v mariborskem »Narodnem domu« bo prihodnji četrtek, dne 12. grudnia. Samo to smemo izdati, da se za prijetno zabavo delajo vse priprave. Pridite! Dobrodošli posebno gostje z dežele!

Nakupovanje za Božič. Za Božič je treba mnogokaj nakupiti. Slovenci, Slovenke,

ne pozabite pri nakupovanju na poštene in slovenske trgovce!

Iz Zreč. Dopisatelj zrečких občinskih volitev leta 1898—1899 v zadnji številki naj vzame na znanje, da omenjeni mladenič ni več mladenič, ampak tridesetletni mož, samostalni lesotržec in voditelj veleposestva in si tako otroško titulacijo izprosi. — Kar se tiče občinskih volitev, naj se razglasi resnica, kajti izmišljeno je, da bi omenjeni mladenič bil z nekim posestnikom menjal in si tako rekoč odborništvo izprosil ali prikupil, kakor da bi bil po njem hrepenel. Bil je od prvega razreda enoglasno izvoljen odbornikom, za katero službo ni agitiral, kako se je dopisatelj izrazil.

Ogenj je vpepelil 28. t. mes. posestnika A. Ferencu in N. Filipiču v Stari vesi vsa poslopja. Zgorelo je tudi nekaj živine.

Slovenjigradec. Pretekli teden so se vršile volitve v okrajni zastop. V skupini veleposestnikov so izvoljeni: grajščak Ivan Barth iz Št. Jana, Günther, dekan Schlander, nadžupnik Lenart, župnik Rath, in kmetje: Rogina iz Podgorja, Verdnik iz Šmiklavža, Šauc iz Pameč; same izvrstne moči. Nasprotniki so strašno predrzno in nesramno lovili naše može: vsiljevali so denar, če naši doma ostanejo; ponujali les čisto po nizki ceni; dajali za vole, kolikor je kdo hotel imeti, še na dan volitve niso pustili na miru naših veleposestnikov. Ali vse ni nič izdalo; slava našim vrlim možem! — Od občin so izvoljeni ravno tako izborni može: župani: Brezovnik v Verheh, Rotovnik v Lehnu, Vavkan v Šmartnu; tovarnar Farsky v Slovenjigradu, veletržec Jakob Pernat v Št. Janu, in kmetje: Šendorfer iz Staregatrga, Kristan iz Lehna, Pogač iz Pameč. — V velikem obrtu so od nasprotnikov izvoljeni: šentiljski Hofer, inženir Heinrich Potočnik, dr. Kiese-wetter, trgovec Klinger in krojač Cepič v Slovenjigradu, grajščak Pauzner v Gallenhofnu, oskrbnik Strojnik iz Mislinj in Lipe Pungaršek iz Pameč. V tej skupini so nam sovražno volili tudi južna železnica in trgovca Reiter in Klinger; Slovenci celega okraja, pristopite k zadrugi in nič nam ne morejo več! — Od mesta so izvoljeni: Goll, pek Unger, Potočnik Franc, Pungaršek, Steinauer, Vrtl in Kramar. — Skupina veleposestnikov in občin je bila tudi prejšnje dobe naša, vrh tega so bili prej še trije naši veletržci v okrajnem zastopu, letos se je pa število nasprotnih veletržcev pomnožilo od štiri na osem; naši trije se tedaj niso vdeležili volitve. — Tako bo 16. naših se moralo vojskovati zoper 16. nasprotnih. Odbor se ni izvoljen.

Ostrožno pri Celju. Pretekli mesec nam je pobrala nemila smrt obče priljubljene, vedno veselega in šaljivega moža, Franca Šorn-a. Bil je rajni vzor pravega slovenskega kmeta. Mnogo ga pogrešajo vaščani v svojej sredini. Ni ga, da bi jim še dajal modre nasvete. Šornova hiša je bila daleč okrog znana kot prava krščanska hiša. Ni ga bilo vaščana, da bi se ne bil zatekel v to hišo, če je česar potreboval. Na občno zahtevanje podajem tedaj kratek životopis rajnega, tako blagega in nepozabljivega očeta oziroma dedeka. Rodil se je rajni France 14. aprila 1832. Hodil je v tedajšnjo nemško šolo ter se toliko priučil, da je prav dobro izhajal s tem po svetu. Učil se je kovačije pri svojem botru v Celju. Da bi se bolje izučil, podal se je v tujino, bival je dolgo časa na Koroškem, dobro so mu bili znani kraji Zgornje Štajerske. Tukaj se je priučil popolnoma nemškemu jeziku, pretrpeti je moral marsikaj bridkega. Pravil nam je dostikrat, da je bil dober hribolazec, da se mu je pa pri tem včasih jako slabo godilo. Prijatelj je imel dovolj, da so mu pomagali, če je bilo potreba. Ko je izpolnil 19. leto, mu je umrla mati. Moral je iz tujine domu in prevzeti precej veliko posestvo. Mati je še toliko skrbela poprej za njega, da je bil oproščen vojaščine. Kmalu si je izbral pridno, pobožno 18letno dekle iz sosedove

hiše in se poročil 6. jun. 1853. Doma je nadaljeval kovačijo, bil je pa tudi edini kovač v okolici in vestni mojster. Žena se je trudila bolj na polju, on pa si je še postavil mlin, ker se tudi mlina ni bilo do tedaj v okolici. Vaščani so ga jako čislali, ter ga volili zopet in zopet za vaškega predstojnika. Jako težavna je bila njegova služba ob času vojske l. 1866. Bili so namreč tedaj prvo-krat nameščeni vojaki v vasi, in kmeti so jih morali prehraniti. Pa to ti je bilo nemira in protivenja, in veliko se je moral Šorn truditi, da jih je pregovoril. Žena je ležala isti čas na kugi bolana. Zato je bilo pa tudi več na njegovi skrbi kakor doslej. Tedaj ga je tudi glavar Hasz pohvalil radi njegovega neumornega delovanja. — Rajni je bil več let občinski svetovalec in odbornik pri krajnem šolskem svetu. Bil je vrl narodnjak, Slovenec z dušo in telesom. Pokazalo se je to posebno ob volitvah. Bil je vedno na naši strani, in tedaj ni bilo vaščana, da bi se bil izneveril Slovincem. Bil je, kar je gotovo redko med kmeti, naročnik »Slov. Gospodarja« od tedaj, ko je začel izhajati nepretrgano do konca. Bil mu je vedno najljubši časnik. Sprva je pridno romal »Slov. Gospodar« od hiše do hiše. Pridobil si je mnogo novih naročnikov. Prebiral je tudi druge časopise in bil je dolgo časa v Mohorjevi družbi. Bil je jako pobožen in skrben oče. Vzgojil je tri sinove, od kojih je jeden profesor v Ljubljani, drugi kmet na Ostrožnem in tretji duhovnik pri Sv. Barbari v Halozah. Dne 21. pros. 1891 mu je umrla prva žena in oženil se je drugokrat. Toda zadnji čas so mu začele moči pešati. Lotila se ga je huda, dolgotrajna bolezen, ki ga je spravila tudi pod grudo. Dne 3. listopada letošnjega leta je v Gospodu zaspal. Bil je rajni jako usmiljen in je vsakemu dobro storil, če je le mogel. Bil je tudi potrpežljiv. Ne enkrat ni godrnjal v svoji bolezni ampak voljno je trpel strašne muke. Blag mu spomin!

Strah jih je! Dvajset vrlih mladeničev od Sv. Ruperta v Slov. gor. je korakalo moško in ponosno skoz trg Sv. Trojice k slavnosti mladeničev pri Sv. Benediktu. Trojičarji hitijo gledat k oknom in vratom. Nihče si ni upal črhiniti besedice. Le general naših posilincev, ki je obogatel od slov. grošev, je na ves glas opazil: »Schaut's, der Krampergarische ist auch dabei!« (Glejte Krampergarjev je tudi zraven!) Ha, ha! Ali ste mislili, da trobi v nemčurski rog? Brrr! Kaj ne, jako vam je žal, da najboljši in najpremožnejši fant od Sv. Ruperta ni nemškutar, ampak zaveden Slovenec! In vas je strah! Vaš strah ni prazen. Ko postanejo naši zavedni fantje sami svoji gospodarji, se bodo razmere pri Sv. Trojici zdatno spremenile.

Iz Ljutomera nam piše prijatelj: Preteklo nedeljo je bila slovesno blagoslovljena nova šola na Stari cesti v ljutomerski župniji. Šola je dvorazrednica in kakih 8 km od trga oddaljena. Zidana je res lepo — od nje je krasen razgled na vse strani. S to šolo ima ljutomerska župnija 20 razredov. V trgu ima Franc Jožefova šola deška 4, dekliška 4 razrede, realka 1 razred, nemška šola 3 razrede. Na Cvenu trirazrednica, ravno tako v Cezanjevcih trirazrednica in na Stari cesti dvorazrednica. Na teh šolah poučuje 11 učiteljev, 7 učiteljic in dva kateheta. Učiteljske moči na Stari cesti se v kratkem nastaviijo. Iz tega se vidi, da se šolstvo v ljutomerski župniji jako razvija.

Iz Št. Jurija ob Taboru. Na zborovanju kat. polit. društva za Vranski okraj, ki se je vršilo tukaj dne 1. dec. sta se volila najprej dva nova odbornika ozir. tajnik. Prejšnjemu tajniku g. Al. Kokelj se izreče zahvala za njegovo požrtvovalno delovanje. V odbor je izvoljen tudi g. Ev. Vračko. — Sklenile so se soglasno te-le resolucije: 1. Peticija za slov. vseučilišče v Ljubljani. 2. Ugovor proti lex-Stallner. Slovenci poslanci se prosijo naj storijo vse mogoče korake, da ne postane ta Slovincem skrajno krivični predlog postava. Zbrani kmetje ugovarjajo tudi naj-

odločneje govoru dr. Tavčarja, s kojim je sramotil v državnem zboru slov. narod. — Peticije za slov. vseučilišče v Ljubljani je nadalje odposlala držav. poslancu g. Žičkarju tudi tukajšnja občina in bralno društvo.

Ogenj v Marija Zagorji. Dne 24. novembra okoli šeste ure zvečer je začelo pri trgovcu Tomanu, ki ima Španovo hišo v najemu, goriti ter je v kratkem skoraj vse zgorelo. Vsa vas Zagorje s cerkvijo je bila v veliki nevarnosti. Sneg je precej pomagal, da se ni ogenj širil in pa nekateri pridni in delavni ljudje, zakar jim bodi tukaj hvala izrečena. Ogenj je menda nastal po železni peči. Gospodar in najemnik imata veliko škodo. Španu je zgorelo vse žito ter stoji zdaj z ženo in otroci v sredi zime osiromašen. Hiša je bila nekaj zavarovana.

Iz drugih krajev.

Vseučiliščniki v narodni obleki. Mažarski vseučiliščniki so sklenili, da se bode odslej vsak mažarski vseučiliščnik v narodni noši oblačil.

Lepa misel. A: Visoko zgoraj v severnih pokrajinah traja noč 141 dni — grozno! B: Narobe; jaz mislim, da je to zelo prijetno in tudi koristno. Pomisli le, kako lepo je, ako zamoreš v takih slučajih reči upniku: »Pridi jutri zjutraj!«

Zver v ženski podobi. Iz Ratibora poračajo: Delavka Stradela je ubila svoje dete na živinski način. Obiskala je svojo sestro v Bobriku. Ker pa je 2 in pol letni sinček ubil teti neki — lonec, je to živinsko mater tako razsrdilo, da je ubogo dete slekla do nazega, je vrgla ob tla in je po njem teptala z nogami tako dolgo, da je sirota izdihnila svojo dušico. Zver v ženski podobi so že zaprli in preiskava kaže, da je žena pri polni zavesti izvršila to živinstvo.

Društvene zadeve.

Slovensko društvo v Mariboru. Ker zadnji občni zbor ni bil sklepčen, sklicuje »Slovensko društvo« s sedežem v Mariboru novi občni zbor na nedeljo dne 8. grudnia 1901 ob 3. uri popoldne v restavracijo »Narodnega doma« v Mariboru. — Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajni nasveti in predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno in pevsko društvo »Maribor« priredi, kakor že zadnjič naznanjeno, v nedeljo, dne 8. grudnia Miklavžev večer s prav zanimivim sporedom. Mi še enkrat opozarjamo rodoljube mariborske in iz okolice, da naj podpirajo to marljivo društvo s tem, da obiščejo od njega prirejene veselice. — Posebno ta večer, ki se je lani tako izvrstno obnesel, nam obeta letos isti uspeh. Ker so vstopnice celi teden v predprodaji, naj nikdo ne zamudi se prej z njimi preskrbeti, da ne bode zvečer pri blagajni pritisk.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Mole Matija iz Kamnice 1 K, žup. Grušovnik 10 K, župnik Pavlič 10 K, župnik Slekovec Mat. 5 K, župnik Černko Jož. 20 K, Vesela družba v Gornji Radgoni 26 K. Neimenovan v Ljutomeru »kruh sv. Antonija« 10 K, Neimenovan 1 K, dr. J. v Ptuj 7 K 20 h, Zafošnik iz Cirkovec nekaj bele repe. Ker je dijaška kuhinja v veliki zadregi, prosimo nujno blage pomoči.

Politično društvo »Pozor« v Ptuj priredi v nedeljo, dne 15. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne v dvorani »Narod. Doma« v Ptuj javni shod s sledečim vsporedom: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. 3. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Katoliško gospodarsko in bralno društvo v Hočah priredi dne 15. dec. t. l. v gostilni g. S. Šunke-ja ob 3. uri popoldan

izvanredni občni zbor. — K obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Bralno društvo v Braslovčah ima v nedeljo, dne 15. dec. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Poročilo. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Vpisovanje novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Društvo »Zvezda« na Dunaju je imelo dne 1. grudnia zabaven večer. Dvorana je bila dubkoma polna. Petje in govori so se vrstili. Sklenila se je tudi resolucija za slovensko vseučilišče. Zabava je bila izvrstna, kakor povzemamo iz dopisa, ki nam je došel v zadnjem hipu.

Posojilna knjižnica v Frankolovem vrlo napreduje. To leto ji je pristopilo 33 novih članov. Občnega zbora se je vdeležilo 42 udov. Izrekla se je želja, da se naroči več časnikov. Naš edini prijatelj med izobraženimi, g. župnik Presečnik, podarili so takoj v to svrhu 25 K. Iskreno hvalo jim izreka naše kmetsko ljudstvo!

Občni zbor »Celjskega pevskega društva« se vrši dne 18. t. mes. ob 8. uri zvečer v čitalniški dvorani Nar. doma z naslednjim vsporedom: 1. Poročilo odbora o pretečenem društv. letu. 2. Volitev novega odbora. 3. Razni predlogi. — Igra »Deseti brat«, katero je hotelo uprizoriti »Celjsko pevsko društvo« dne 14. t. m. se je preložila na poznejši čas.

Slovensko gledališče v Celju. Pri natlačeno polni dvorani se je zadnjo nedeljo igralo. Tega že dolgo ni bilo. Pa kjer je združen igrokaz z godbo in petjem v lepo se skladajočo celoto, kakor pri igri »Gospod nadzornik« in »Ob Vrbskem Jezeru« tam najde vsak za se kaj zanimivega. »Gospod nadzornik« vzet je iz hrvatskega »pučkega« življenja in nam predločuje razmere hrvatskega učiteljstva. — Največ smeja je obudil g. Salmič kot učitelj Petrovič, ki ob sprejemu novice, da je prišel nadzornik zgubi vse ravnotežje ter v svoji razburjenosti naslovlja nadzornika s — škofom. Druga smešna oseba je bil jecljajoči obč. pisar Kragulj (g. Dobršek), ki je to ne posebno lahko vlogo še precej dobro zadel. Gca. Baševa je, kakor vedno, igrala tudi tukaj v vlogi učiteljeve hčerke Jelice povsem naravno s prirojeno ji živahnostjo. S posebno eleganco in čudovito naravnostjo nastopal je g. Retive kot nadzornik. Vsak je rekel: »ta je pa ta pravi inšpektor.« Tudi Stanko, Jeličin ljubimec, (g. Spindler) je bil dober. Gdč. Cizelj (mati Jeličina) se je vedla svoji vlogi popolnoma primerno. — Igra »Ob Vrbskem jezeru« uprizorila se je letos v drugič, pa še s precej boljšim vspehom kot lani. Igra je zelo vabljiva in človek ne ve, komu bi se bolj divil, ali naravnemu prizoru iz življenja koroških kmetov, ali čudovito mehkim in milobnim in zopet krepkim akordom od moških, ženskih in mešanih zborov ter samospenov, prednašanim narodnim napevom, ali ginljivim, srce povzdigujočim zvokom godbe. — »To bi še poslušali in gledali dve uri«, rekli so gledalci. Igra se še v slovenščini ni nikjer prednašala, razun na našem odru, in bi bilo priporočiti, da se uprizori tudi drugod, kjer imajo godbo in pevce. Tudi v tej igri so se vse vloge prav ugodno vršile. G. Salmič, ki je avanziral v tej igri do srečnega ženina Štefeta, je bil že burno pozdravljen, ko je komaj nastopil. Minka (gca. Vrečerjeva) odlikovala se je kakor v prozi tako tudi v petji; njen glas je nekaj izvanrednega. Janko (g. dr. Karlovšek) se je izkazal izbornega igralca in pevca; njegov čisti tenor se je vsakemu priljubil. Jezernik (gosp. Korošec) se je obnašal kakor pristen oštarjaš. Gozdar (g. Spindler) in Izvornikovka (gca. Dobršek A.) s hčerjo Jerico (gca. Cizelj) so bili svoji nalogi popolnoma kos. — Cel večer nudil je torej zadosti užitka in vsak se je ločil z željo, da se ne bi zopet predolgo čakalo do prihodnje igre.

Središče. Na gostiji Mikl-Kočevar nabralo se je 35 K za družbo sv. Cirila in

Metoda. Slovenci, nabirajte ob vsaki priložnosti za to prekornostno družbo.

Narodna čitalnica v Celju. Pri občnem zborovanju »Narodne čitalnice v Celju« dne 22. novembra 1901 izvoljeni odborniki konstituirali so se pri še isti dan se vršeci prvi odborovi seji sledeče: Predsednik: gosp. dr. Jos. Sernec, odvetnik. Podpredsed.: gosp. dr. Iv. Dečko, odvetnik. Tajnik: dr. g. Josip Karlovšek, odv. kand. Blagajnik: gosp. Josip Kožuh, c. kr. profesor. Knjižničar: g. Matej Suhač, c. kr. profesor. Odborniki: gg. dr. Jos. Hohnjec, duhovnik, dr. Juro Hrašovec, odvetnik, dr. Hinko Šuklje, zdravnik, dr. Jos. Vrečko, odvetnik. Namestniki: gg. Ant. Mirnik, c. kr. pošt. offic., Fran Lončar, tajnik Posojilnice, Ivan Vavken, tajnik Hranilnice, Peter Kostič, trgovec. — Gospod dr. Josip Sernec voljen je letos že 25 krat predsednikom »Narodne čitalnice v Celju«. Častitamo! — Odbor odposlal je v smislu soglasnega sklepa obč. zbora peticijo za slovensko vseučilišče na državni zbor in na c. kr. naučno ministerstvo.

Gasilno društvo v Stročji vasi in Pristavi pri Ljutomeru se vsem darovalcem prispevkov in daril kakor tudi vsem obiskovalcem zadnje tombole najtopleje zahvaljuje. Obžaluje pa, da se druga gasilna društva niso vdeležila, kar gotovo zahteva stanovski ponos. Natančneje in več v adventu.

Gospodarskemu bralnemu društvu v Kozjem je daroval ondodni predsednik g. dr. Fr. Jankovič več lepih knjig, za kar mu izrekamo najtoplejo zahvalo. Tudi nove mohorske knjige imamo na razpolago. Prosimo vas, prijatelji našega društva, blagovoljno poklonite nekaj knjig, katerih ne potrebujete. Naše društvo vam bode hvaležno za nje. Odbor.

Vabilo k tomboli, katero priredi gasilno društvo na Grčavi pri Ljutomeru v nedeljo dne 8. dec. t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Jos. Sereca v Babincah pri Ljutomeru. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Bralno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je imelo preteklo nedeljo občni zbor. Iz poročila tajnika, blagajnika in knjižničarja posnamemo naslednje zanimive podatke: Društvo je staro dve leti ter šteje 212 udov. Med tem časom je priredilo 6 velikih, poučljivih slavnostij, izmed katerih so se posebno obnesle: Slomšekova slavnost ter dve mladeniški slavnosti. Dohodkov je imelo 247 K, stroškov pa 258 K. Knjižnica šteje okoli 500 knjig, časnikov pa ima društvo: 40 iztisov »Slov. Gospodarja« in »Našega Doma«; posebej še 14 iztisov »Našega Doma«, 10 iztisov »Domoljuba«, 1 »Slovenca«, 2 »Slov. Lista«, 1 »Südst. Presse«, 1 »Narodni Gospodar«, 1 »Vinarski in vrtnarski list«, 1 »Danica«, 1 »Dom in Svet« in 1 »Vrtec« z »Angeljčkom«. V zapisniku za izposojene knjige in časnike najdemo številko 7300, lani pa 5000; torej smo napredovali za 2000. Vsak teden izposodimo približno 150 časnikov in knjig. Društvo ima svojo posebno sobo, ki je vsaki dan po sv. maši odprta, če kdo kaj vrne ali si izposodi, v nedeljo pa je odprta celi dan razven med službo božjo in le tako je mogoč tak vspeh. Ob nedeljah in praznikih se vadijo v bralni sobi pevci in pevke v petju cerkvenem in narodnem. Takšno je naše društveno življenje.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 15. decembra po večernicah se bo vršila v Finžgerjevi gostilni ustanovitev bikorejske zadrage. Govoril bo gospod potovalni učitelj M. Jelovšek. Vse gospodarje vabimo prav uljudno, da se mnogobrojno vdeležijo zborovanja.

Cerkvene zadeve.

Pri Sv. Lovrencu na Dravsk. polju. Zadnjo nedeljo dne 1. grudnia je bila pri nas

lepa cerkvena slovesnost. Naš rojak mil. g. kanonik dr. Ivan Mlakar so nam blagoslovili prenovljene altarje. Duhovniki iz Maribora in sosesčine so jim asistirali. Ljudstvo se je v velikem številu in s pobožnostjo udeležilo cerkvenih opravil.

V Šmiklaužu pri Slovenjgradcu se bo obhajal sv. misijon od 15. do 22. grudnia t. l.; vodila ga bosta dva frančiškana od Marije Pomagaj.

Celje. Dan sv. Cecilije je tukajšna orgljarska šola proslavila s tem, da so č. gosp. katehet Iv. Tomažič brali v prijazni cerkvi čč. oo. kapucinov sv. mašo, pri koji so učenci tega zavoda ginljivo popevali ter prejeli sv. obhajilo.

Gospodarske stvari.

Iz Zdol pri Kozjem. Letna kronika. Leto se nagiba h koncu. Samo nekaj tednov še in leto 1901 vzelo bo od nas za vedno slovo. Dobro je in koristno za vsakega gospodarja, ako se ozre ob koncu leta nekoliko nazaj in si v letno kroniko zapiše, koliko so mu obrodile njive, travniki, vinogradi in drugo. — Tako vam bodem, dragi bralci »Gospodarjevi« iz naše letošnje gospodarske kronike nekoliko poročal. Evo. Ozimna setev nam je prav lepo obrodila, posebno pšenica, ječmen, rž in oves, in tako so nam mlatiči, hvala Bogu, veliko namlatili drobnega zrnja. Slame je dovolj. Spomladanska setev, koruza, krompir, fižol in druga zelenjad je pač prav bogato obrodila, kar je največje veselje za našega ubogega kmeta trpina. Sena smo nakosili precej, otave pa silno malo, ker je vsled dolgega deževanja mnogo sprhnelo, kar je za živinorejca silna izguba, ker bo primoran živino po slepi ceni prodati, ali pa stradati pustiti. Letna setev ajda, ta nam je zares obrodila stoterni sad, kakor še menda nobenkrat ne tako. Naš kmetič je vesel, da bode lahko večkrat po grlu spuščal zabelene ajdove žgance in gospodinje pekle ajdove parnike. Nadalje repe, korenja, zelja in runkelja je prav malo prirastlo, ker je pri sajenju nekoliko suša uničila. Sadja je bilo zelo malo, le nekoliko hrušek in jabolk; sliv pa popolnoma nič. Orehov in kostanja je bilo dovolj. Nastilja in drv smo dobili za celo dolgo zimo. Letošnje leto je bilo hvala Bogu srečno in nadejno, ker Bog nas je obvaroval ledenega biča in drugih uim. To pa je gotovo pomagalo okrog nas streljanje proti toči. Zelja naša je, da bi tudi naša občina ustanovila nekaj strelnih postaj. — Ljubi Bog nam vse te v kašči spravljene pridelke stoterno blagoslovi. — O vinski stari trti vam pač mo-

ram z žalostnim srcem poročati, da jo je trtna uš letos po naših vinogradih skoraj popolnoma uničila in upostošila; in tako pobrala ves up in nado našim vinogradnikom, ki so vedno mislili, da se še bode stara trta opomogla. Pa ves trud je zastonj, stara trta je proč. Le tu in tam se je nekaj malega nabralo, komaj za božične in velikonočne praznike. Kar se pa tiče novih ameriških nasadov, ti pač dobro uspevajo. Nekateri vinogradniki, ki so prvi začeli regulati, so letos prav židane volje, njih trud je letos Bog posebno blagoslovil, ker nova trta jim je obilo obrodila. Prav pridno se je lani in letos rigolalo, posebno tisti, ki imajo veselje do nove trte. Pa veliko še jih je, ki dremlejo, misleč da bode trta začela sama rasti, pa stem se silno varajo. Pregovor pravi: pomagajte si sami in Bog vam bode pomagal. Na noge naši vinorejci in pridno primite za lopato in kramp in hajd vinograd regult, ker zdaj je za to delo najpripraviši čas, druge pomoči vam zdaj ni za nekdanje vaše lepe Zdolske gorice. Naš trud bode ljubi Bog v kratkem gotovo poplačal z zlatim grozdem in z rujnim vincem. Bodite prepričani, da bodo zopet v kratkem po vaših hramcih polni sodi zlatega vinca in se zopet oglasila vesela pesem: Konjički škrljajo, — Ker vozjo težko; — In vince peljajo, — Je močno, sladko. Zdolski.

Kako pišejo češki kmetje. Češki narod ima veliko kmetijskih šol, zato so tudi češki kmetje v svoji stroki visoko izobraženi. V svojih listih pišejo kakor učeni ljudje o najvažnejših vprašanjih svojega stanu. Dasi nam je dopisovanje iz kmetijskih krogov zelo drago in dasi je naš list v zadnjem času sestavljen skoro samo iz dopisov, ki so potekli iz kmetijskega peresa, vendar moramo priznati, da je še vedno velik razloček med dopisovanjem češkega in slovenskega kmeta. Češki kmet govori kakor strokovnjak o svojem stanu, njegovo oko ima natančen pregled čez svoje gospodarsko stanje. Da naši kmetje razvidijo, kako dopisujejo češki kmetje in da jih posnemajo, prinašamo v naslednjem prestopu dopisa iz lista »Selské hlasy«, ki se glasi: »Hvaljen bodi J. Kr.! Gospod urednik! naznaniti vam hočem, kako vabijo vsi nas kmete (poljedelce) na to prisiljeno zavarovanje. Poslali so nam tudi listine, da bi jih podpisali in ti, ki se s tem pečajo, obljubljajo, da plača vse (to) prispevke veleposestvo in država. Ti ljudje mislijo, da je država svinska pečenka, v katero se zasadi le vilice in nož in dobro je.

Žalibože! da se od nas malih posestnikov ne more nikdar nikdo oglasiti, ker v zakono-

dajnih zborih ni prostora za nas. Ko bi revni ratar mogel povzdigniti svoj glas proti svojim neprijateljem ter vprašati: vsled kake pravice ne plačajo največji bogatini v primeri z nami skoraj nič in zakaj mora kmet nositi breme za vse, resnično! oni bi potem drugače ravnali.

Jaz n. pr. moram letos živiti štiri otroke in ženo, a nimam čistega dohodka niti 100 gld. od svojega posestva. 11 oralov zemlje obdelujem, a pridelal sem letos 14 kop rži, 16 kop pšenice, 17 kop ovsa, 3 ječmena in 5 graholjke. Kopa pšenice ni dala niti pol vagana, tako da imam 7 vaganov pšenice. S čim toraj naj plačam davek, s čim se naj živim, s čim se naj cela rodbina oblači?

A moj sosed je v tem še na slabšem! Ta mora koj v spomladi na Avstrijsko s svojo hčerko, da si kaj prisluži ter ostane tam do žetve. Meseca vinotoka je moral zopet s svojo ženo oditi, svoje gospodarstvo pa je ostavil desetletnemu dečku in 70 letni starki. Kadar se vrne domov, ne bo vedel, kam bi teh par krvavo zaslužnih grošev dal, za dačo, obleko ali za živež. Seveda (se) živi pri nas na Slovaškem ljudstvo tudi od koruze, ker je najcenejša. Tako se godi na Slovaškem v Ostrogu nam siromašnim kmetom brez vsakega upanja na boljše čase.

Povsod, kjer se gre za kmeta, je vse proti njemu. Potrebščine so vedno večje, dočim je vse, kar mi prodavamo, vedno ceneje.

Zakaj se ne podraži to, kar poljedelec prodaja, a gospoda uživa? Čemu ne stane eno jajce 10 vin., ena kura 2 K in gos 5 K? S kakim veseljem bi se napolnilo srce uboge kmetice, ko bi slišala, da bode mogla svojim otrokom zopet kaj omisliti (preskrbeti), ko bi prodala sirota kuretino draže, katero sedaj skoraj zastonj odda!

Kmet iz Suchova.

Boj zoper pijančevanje na Ruskem. Dobro urejen in premišljen boj ruske vlade zoper pijančevanje je dosegel že toliko uspeha, da se je število pijancev na Ruskem zelo zmanjšalo, tako, da je splošna statistika lanske leto v tem oziru postavila Rusijo na poslednje mesto. Na Ruskem pijanega človeka, ki ga zasačijo na ulici, zaprejo, postavijo pred policijo in zdravniško pregledajo. Kadar se naspi, sestavi se z njim zapisnik; potem ga pošljejo domov, ali policija celo stvar naznani sodnji, katera navadno pijanca obsodi k denarni kazni. Največji pijanci na Ruskem so pa Nemci, katerim ruska »vodka« sploh diši.

Loterijske številke

Trst	30. nov. 1901.	78, 82, 81, 40, 47
Line	, , ,	26, 80, 33, 4, 9

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrekamo tem potom vsem, ki so se dne 29. novembra t. l. blagovoljno vdeležili pogreba našega iskreno ljubečega, nepozabnega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Sebastjana Vidovič,

posestnika in krčmarja.

Posebno pa bodi izrečena najprisrčnejša zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so v tako mnogobrojnem številu spremili predragega rajnega k večnemu počitku.

Ptujska gora, dne 29. novembra 1901.

Ana Vidovič roj. Marčič,
soproga.

590 1—1

Anton Vidovič,
Cecilija Kamenšek roj. Vidovič, Janez Kamenšek,
otroka. vnuk.

VABILO

na

595 1—1

II. občni zbor

„ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici,

reg. zadruga z neom. zavezo“, ki se bode vršil

v pondeljek, dne 16. grudnia 1901, ob 9. uri dopoldne v gostilni Tostovrščika.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Sprememba pravil. 3. Potrjenje letnega računa za l. 1900. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Razni nasveti.

K obilni vdeležbi vabi člane

odbor.

NB.: Ako bi občni zbor ne bil sklepčen na določeni dan, se vrši osem dni pozneje, ne oziraje se na število navzočih udov, drugi občni zbor in z istim dnevnim redom, kateri bode brezpogojno sklepčen.

Izjava.

Jaz, Adolf Švarc, gostilničar v Škalah, obžalujem, da sem Janezu Ocepeku, po domače Onžer, posestniku v Št. Ilju predbacival dne 1. novembra 1900, ko mi je pripeljal vino iz društvenega vinograde v Št. Ilju, da je vino delal, izjavim, da nimam povoda kaj tacega trditi in prosim tem potom javno za odpusčenje.

Šostanj, 30. nov. 1901.

Adolf Švarc.

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Vsaka beseda
stane 2 v.**MALA OZNANILA**Vsaka beseda
stane 2 v.Najmanjša
objava 45 v.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Prodaja se.**Lepo posestvo**, katero meri 3 orale, sadonosnik z lepim sadnim drevjem, dobre njive, se prodaja. Pripravnost je za gostilno, ker je samo 10 minut od cerkve oddaljeno, ali pa za kakšnega samca. Jurij Mulec, Sv. Trojica v Slov. gor. 570 3—3**Slivovko**, jamčeno, naravnočisto, v vsaki količini, katero v izvrstnosti in konkurenčni ceni nobena trdka ne prekosi, prodaja več let obstoječa in po širokem znana „Zganjarija Lesjak“ v Brezovcu, pošta Rogatec (Rohitsch). 574 5—2**Dober harmonij** z močnim glasom se prodaja po ceni ali zamenja za glasovir, ki je še za rabo. Če je glasovir več vreden, se doplača. Več se izve pri Karolu Šavprl v Poliški vasi župnije Jarenina. 573 3—2**Posestvo**, okoli 6 oralov, ki obstoji iz dveh hiš, gospodarskega poslopja, dveh njiv, gozda, travnika in sadonosnika, se prodaja. Oddaljeno je 5 minut od cerkve. Kupec naj se oglasi: Vumpah št. 12 pri Vurbergu. 585 3—1**Hiša** z več sobami, kletjo, z vrtom in hlevom je takoj naprodaj v lepem kraju ob veliki cesti in pri podružni cerkvi, četrte ure od velikega trga na Spodnjem Štajerskem, po zelo nizki ceni in na obroke. V hiši je že bila prodajalnica in gostilna z dobrim obiskom. Pripravna je tudi za kakega rokodelca ali penzionista. Naslov pove upravnistvo. 588 3—1**Prodajalniška oprava**: miza, stalaže, vaga in vse reči, ki se v štacuni rabijo, se prodajo po prav nizki ceni. Oglasila pod naslovom: H. K. poste restante Radgona. 592 3—1**Lepo posestvo** se s proste roke prodaja v Logarovcih župnije Sv. Križa na Murskem polju. K posestvu spada dobro opravljena delavnica za usnjarski obrt, koja se tukaj lahko z velikim pridom izvršuje. Natančnejši pogoji se izvedo pri lastnici Matildi Veselič v Logarovcih. 565 3—3**Proste službe.****Postranski zaslužek,**

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Izurjen organist, ki je tudi v cecilijanskem petju izvežban, išče službe kot organist in cerkovnik. Naslov in spričevala pri upravnistvu. 571 3—3**Trgovski učenec** iz poštene hiše se sprejme. Hrano in stanovanje dobi pri gospodu. Iz dežele imajo prednost. Kje pove upravnistvo. 575 3—2**Službo cerkovnika** išče pridren devetnajstleten mladenič. Kdo, pove upravnistvo tega lista. 579 2—2**Samec**, ki je več ameriške trto-reje, potem živinoreje, sploh vsakega gospodarstva, želi ob novem letu službo spremeniti. Naslov: K. K. grajščina Loka pri Zidanemmostu. 589 1—1**Orglavec in cerkovnik**, mlad, neoženjen, z dobrimi spričevali, želi službe. Naslov pri upravnistvu. 584 2—1**Hlapec** se sprejme pri župniku v Kameci pri Mariboru. 587 2—1

Potrtim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, ozir. brat, stric in svak, gospod

Kristian Kern

svečar in posestnik

danes ob 4. uri zjutraj po dolgem, boleznem trpljenju, previden s svototajstvi za umirajoče, v 65. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki predragenga pokojnika bodo v sredo, dne 4. t. m., ob 10. uri dopoldne na pokopališču sv. Mihaela v Šoštanju položeni k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bode služila istega dne po pogrebu v cerkvi sv. Mihaela pri Šoštanju.

V Šoštanju, dne 2. dec. 1901.

Ana Kern roj. Sima
soproga.Katarina Križanič roj. Kern   Ludovik Kern, posestnik,
sestra.   brat.Karol Križanič,
ključavničarski mojster, svak.

591 1—1

Posojilnica v Mariboru

odda

svojo gostilno v „Narod. Domu“
v Mariboru v najem.

Natančne ponudbe o obsegu in pogojih najema pozvedeti je v pisarni g. dr. Jer. Glančnika v Mariboru.

593 1—1

Ravnateljstvo.

572 3—2

Izsledovanje. Vr. IX. 996/1
12

Na levi strani okrajne ceste, ki pelje iz Ptuja v Črno goro, morda pri 49. kilometerskem kamenu v najgostejšem mladem borovju, morda 340 korakov od ceste in 8 korakov od pred kratkim narejenem preboju skoz borovje, našel se je dne 4. listopada 1901 ob priliki neke gonje mrlič.

Pri ogledu na lici mesta, ki se je vršil 5. novembra t. l. našlo se je truplo še na istem mestu nedotaknjeno in se je sledeče konstatovalo: Borovje je na mestu najdbe tako gosto, da se človek s težavo pomika naprej; mrlič leži na tleh, deloma že skoro od izpadlih suhih igel pokrit; leži na trebuhu, in sicer malo na desno stran, tako, da sta desna roka in desna noga popolnoma skrita, med tem ko se leva roka s pripognjenim sklepom srednje rame in z iztegnjenimi prsti vidi. Obraz je na desno obrnjen, in imamo opravek z na videz med 40—50 let staro žensko; lasje so rujave, že malo sivkaste barve, kita je — kar je zelo čudno — skoro popolnoma razpuščena, samo na dnu lasnika malo spletena, in če visijo lasje prosto navzdol.

Zunanjih poškodb, kakor ubodin, strelin, otisk, sodnijska komisija ni mogla najti, ker je truplo že popolnoma strohnelo; od mečja ni več sledu in je zgolj okostnica z obleko obdana. Močna trohnoba, kakor tudi okolnost, da je truplo že na pol v borovnih iglah zakopano ležalo, dopušča sklep, da je truplo tukaj najmanj pol leta ležalo.

Obleka ženske obstoji iz bukovo-rujave površnje suknje, iz spodnje kitlje iz listra, iz barhanaste spodnje kitlje, iz modrega jopiča, belih nogavic in dobrih, močnih, dobro ohranjenih čizem, kakor so pri ženskah na deželi v navadi; tudi predpasnik iz črnega orleanskega blaga se je našel. Vsa obleka kaže kmetico v boljših okolčinah.

V žepih se ni ničesar našlo, samo na strani pri nogah ležala je culica, na videz zvita ženska obleka. Tu je cela obleka že popolnoma mehka in strohnjena ter razpade kakor podnetek, če jo primeš.

Prostor, na katerem se truplo najde, je komaj 2 m² velik; okoli in okoli je zaraščena borova gošča. — Ako se okostnica dvigne, najde se razsipljen denar, in sicer po 2, 10 in 20 vinarjev. Ta denar ležal je razkropljen med iglami in se je še le po daljšem iskanju našel. Sodnijsko razparanje mrliča kaže, da so vsi deli kostij nepoškodovani. Tudi in če se niso zapazile nikake poškodbe, ker je od trupla ostala samo okostnica, izvzemši nekaj ostankov mišic. Kot zaznamki so se konstatovali: Nad krajem leve grbe na stranski steni ter nekaj bolj doli in notri sta dve lupinasti buli morda v velikosti laškega oreha.

Po mnenju sodnijskih zdravnikov je to truplo ženske osebe, katera je bila menda 40—50 let stara. Smrt te osebe dogodila se je pred 5—6 meseci, ako ne že popreje.

Vsi, ki morejo o istosti tega mrliča, ali, ker se sumi, da se je umor ali roparski umor izvršil, o storilčevi osebi kaj poročati, se pozovejo, da se javijo pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru oddlek IX., ali z izrezkom te časniške objave pri bližnji sodnji.

C. kr. okrožna sodnija v Mariboru, oddel. IX.,
dne 17. novembra 1901.**Gospodom****trgovcem in preprodajalcem!**priporočam veliko izber **galanterijskega in drobne-
nega blaga** po tovarniških cenah.Tako imam tudi za božični čas veliko zalogo **svilenega in drugega raznobarvnega papirja**, jasilic, zlatih pen, cvetja, žice in raznovrstne okraske. — Nadalje fini pismeni, kancelijski, konceptni in ovitni papir, različne zavitke, trgovske knjige, kakor vse drugo v to stroko spadajoče **papirno blago**. — Mnogobrojnega obiska in cenjenih naročil pričakujem z velespoštovanjem**I. N. Peteršič,**

v Ptuj Kolodvorska ul. 15. v Ptuj

Razglas.

Od Sv. Križa tik Slatine, iz občine Sv. Katarina, je v jeseni lanskega leta pobegnil neki fant imenom (Tonček) Anton Došler zaradi napačnega strahu v šoli. Star je 13 let, velike postave, bledega, okroglega obraza, plavolas, sivih oči, in za znamenje ima po licu preko nosa rujave solnčne pike. Spričevala nima nobenega, niti službene knjižice. Ako kdo izve za njega, naj na tihem naznani občini pismo ali brzojavno, da pride oče po njega. Če ga pa kdo domov pripelje v občino Sv. Katarina, pošta Slatina, dobi plačilo 5 do 10 kron po določilu občinskega urada.

Prosijo se vsi farni in občinski predstojniki, posebno v okrajih Brežice in Kozje, ker se najbrže tam nahaja. Fant pravi, da nima nič doma, da mu je mati umrla, hiša zgorela, oče pa da je posestvo prodal potem pa odšel po svetu v Bruck itd. 594 1—1

Glavni zastop banke „Slavije“ v Celju

je zdaj v ● kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5. ● v hiši strugarja Stadlerja, za hišo klobučarja Kiba, zraven hiše nekdanjega živinozdravnika Volovška, v poprej Kurcovi hiši, blizu nove železninske trgovine gospoda Petra Majdiča. 582 3-1

Ivan Likar,
glavni zastop. banke „Slavije“.

Išče se špan,

vešč slovensčine (ozir. hrvaščine) in nemščine, dobro izvežban v službi. Lahko oženjen, a malo otrok. Ponudbe na oskrbnništvo graščine grofa I. Draškovića u Bisagu. — Pošta: Breznica. Hrvatsko. 583 3-1

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj 24-14 v Mariboru se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Sprejme se trgovski pomočnik

v prodajalnico z mešanim blagom pri Jakobu Dereani-ju v Žužemberku (Kranjsko). Isti mora biti dober prodajalec manufakturnega blaga in ne mlajši kakor 22 let. Plača po dogovoru. 576 3-2

KUVERTE

s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

M. E. Šepec,

trgovec v Ormoži,

priporočam svojo veliko zalogo

manufakturnega in špecerijskega blaga

kakor železa vsake vrste. — Posebno še opozarjam slavno občinstvo na mnogovrstno izbero sukna, različne barhente, tkanine in platna, odeje, koce, volnene, suknene in svilne robce itd. P. n. občinstvo vabim, da si pri nakupu za jesen in zimo ogleda mojo trgovino ter se prepriča o posebno ugodnih cenah.

Z velespoštovanjem

543 — 6

M. E. Šepec.

Ročna sejalnica

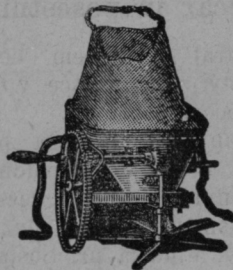
za sejanje deteljnega in travnega semena, rži, ovs, ječmena, koruze itd.

Posebno se priporoča za gorate kraje. Zelo po ceni in trpežna.

Novo!

Novo!

Ugodnosti: prihranjenje semena, enakomerno in hitro sejanje. Prospekti na zahtevanje.

Komad 50 K po povzetju. Prospekti na zahtevanje. Glavna zaloga:

Echinger & Fernau

454 25-7

Dunaj XII, Neubaugürtel 7-9.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, Golič p. Konjicah, Staj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri Al. Quandest, gosposka ulica, Maribor.

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

kupuje vsako množino lepega prediva, suhih gob itd. Sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah.

Lesene rakve

lepše, boljše izdelane in cenejše kakor drugod prodaja

F. WOLF,

pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffova ul. št. 18 in Blumengasse 12 in 14.

548 12-6